

Saksprotokoll

Utvalg:	Hovedutvalg - oppvekst
Møtedato:	12.11.2009
Sak:	53/09

Arkivsak:	09/3506
Tittel:	SAKS PROTOKOLL: HØRING - RETT TIL LÆRING

Behandling:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Hovedutvalgets vedtak:

Hovedutvalget for oppvekst gir sin tilslutning til administrasjonens høringsuttalelse i forbindelse med Midtlyngutredningen.

Hovedutvalg for oppvekst, 13.11.09

Hedda Foss Five
Leder

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Arild Pedersen
Arkivsaksnr.: 09/3506

Arkiv: A24 &13

HØRING - RETT TIL LÆRING

Rådmannens innstilling:

Hovedutvalget for oppvekst gir sin tilslutning til administrasjonens høringsuttalelse i forbindelse med Midtlyngutredningen.

Rådmannen i Skien

Knut Wille

Bakgrunn:

HOOP har i sak 27/09 bl.a. fattet slike vedtak:

3. HOOP nedsetter en bredt sammensatt arbeidsgruppe som ser på organisering av spesialundervisning i Skien kommune i forhold til de nasjonale føringene som kommer i Midtlyngutredningen.

Saken:

Midtlyngutvalgets arbeid foreligger nå som en NOU, en nasjonal offentlig utredning. Dette er et utredningsarbeid som nå er ute til høring i mange ulike instanser. Høringsfristen er satt til 27.11.09.

Skoleadministrasjonen i Skien har ønsket å gi sin uttalelse til denne utredningen. Det har derfor vært nedsatt ulike grupper som har gitt sine bidrag inn mot denne høringen. Dette arbeidet har vært organisert slik:

Rådgiver Arild Pedersen har vært koordinerende leder av ulike grupper hvor ansatte etter sine stillinger har gitt innspill på følgende områder rundt

Midtlyngutvalgets synspunkter på:

- Førskole/barnehager/ SPT
Tone Klakegg – Bjørg Eskeland– Gro Foss – SPT v/Torunn Høgblad
- Grunnskoler m/ spesialskoler/forsterkede skoler/SPT
Bente Råve– Lise Offenbergt - Torkild Evenesen - Arild Pedersen
Leif Olsen Øyen – Grethe Nøklegård – SPT v/Wencke Dahl
- Voksenopplæringen
Anne Turid Andersen. Knytter til seg andre personer.
- PPT (inkl. statlig spesialpedagogisk støttesystem)
Anlaug Johre Kaasin. Knytter til seg andre personer.
- Andre kommunale tjenester.
Anne-Cathrine Hansen. Knytter til seg andre personer, evt samarbeider med PPT.

Det har vært fellesmøter for alle gruppene og særmøter i de enkelte gruppene. Endelig forslag til høringsuttalelse ble gjort ferdig i fellesmøte 03.11.2009.

Sammenfatning/konklusjon

Forslag til høringsuttalelse fra Skien kommune legges fram til politisk behandling i HOOP 12.11.2009.

Midtlyngutredningen,

Høringsarbeid i Skien kommune.

Ansatte i oppvekstavdelingen i Skien kommune har behandlet alle framlagte forslag i Midtlyngutredningen.

Forslagene fra Midtlyngutredningen er skrevet med fete typer. Kommunens forslag til svar er skrevet med vanlige typer.

Kap 13: Tidlig innsats og forebygging.

- Barnehage- og skoleeier får plikt til kontinuerlig og systematisk oppfølging av barns og elevers utvikling, læring og læringsmiljø.

Kommunen gir sin tilslutning til en slik plikt, da den allerede er nedfelt i lovverket.

Særmerknad fra Jorun Sandsmark synes å være dekkende for vårt syn.

Innholdet i dette forslaget må ses i sammenheng med siste forslag under kap. 13. Det kan virke som om disse to punktene kan komme i konflikt med hverandre.

- Det utvikles en ressursbank med varierte verktøy som en støtte for barnehager og skoler i oppfølgingen av barn og elever.

Kommunen gir sin tilslutning til forslaget. Vi stiller oss spørrende til hvordan banken skal organiseres, hva den skal inneholde og hvilken målgruppe den har. Perspektiv på innhold må være i forhold til både materiell og personellinnsats. Dette må utdypes nærmere.

- Kommunen får en plikt til å sikre kartlegging av barn omkring fylte tre, fire og fem år. For tospråklige barn må begge språk kartlegges.

Kommunen støtter forslaget til kartlegging, men synes at kartlegging av alle barn tre år på rad synes unødvendig. Kartlegging bør foregå ved tre års alder i barnehagen, sammen med foresatte og ved fire års alder ved helsestasjonen. Etter kartlegging bør eventuelle tiltak settes i gang så tidlig som mulig. Ved fem års alder bør kun de barn kartlegges på nytt hvor man føler at ulike tiltak ikke har fått den ønskede effekt eller hvor man har sett en negativ utvikling hos barnet. Det er en viktig presisering at det er kommunen som får plikten

Et tankekors: Hvordan skal man sikre seg at barn som ikke går i barnehage eller møter opp til helsestasjonen blir kartlagt?

Det er viktig å se dette i sammenheng med behovet for kompetansekartlegging og godt kvalifiserte ansatte. Det er videre viktig å ha god kompetanse på ulike kartleggingsverktøy, men like viktig å ha et godt tilfang av gode og varierte tiltak som kan settes inn som et resultat av kartleggingen.

Det nevnes i rapporten at det er nødvendig med systematisk kartlegging knyttet til det sosiale og fysiske miljø, så vel som kartlegging av barnets språklige, sosiale og emosjonelle utvikling. Kommunene får en plikt til å sikre språkkartlegging av barn. Vår erfaring på PP kontoret er at barn ofte meldes opp ifht. språkvansker hvor årsaken faktisk ikke er språkvansker, men andre typer vansker. Språkvanskene er lette å oppdage etter en viss alder og de er lette å forklare og akseptere for foreldrene og enklere å sette inn tiltak mot enn mange andre årsaker.

Nyere forskning omkring nevroaffektiv utviklingsspsykologi viser at språk relateres til det høyeste kognitive hjernenivået og at det således har liten effekt å jobbe med språk om det er andre nedenforliggende utviklingsnivåer som ikke er utviklet. (jfr. Susan Hart – ulike bøker om hjernen 2006-2009.) Hjernen utvikles av stimuli - ikke nødvendigvis bare av språklige stimuli. Ved i så stor grad å sette fokus på språk som det gjøres her ved kartlegginger på 3-4 og 5 år, risikerer vi å miste fokus på andre viktige områder. Vi risikerer også at det settes inn tiltak på språkrelatert problematikk som ikke har sin årsak i dette. At barnehagen skal kartlegge er bra, men dette må gjøres i forhold til en helhetlig kartlegging og ikke bare med fokus på språk.. Dette samtidig med at plikten om kontinuerlig og systematisk oppfølging av barnas utvikling opprettholdes.

I forhold til minoritetsspråklige førskolebarn er det i dag svært vanskelig å finne ut disse barnas eksakte språklige alder da kartleggingsvektøyene i så stor grad vektlegges på et for dem fremmed språk og kultur - dette gjelder også de såkalte ikkespråklige testene. Også for disse barna er det viktig å kartlegge helhetlig samtidig som det er viktig å utvikle kartleggingsvektøyer som er betydelig bedre enn de vi har i dag.

Det trengs generelt en styrket kompetanse på flerspråklig utvikling i barnehage og skole.

- Læringsboka innføres som felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging. Boka følger barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående skole.

Kommunen støtter intensjonene i utvalgets innstilling når det gjelder mer kontinuerlig og systematisk elevoppfølging, sikre tidlig innsats og overføring av informasjon ved overganger etc. og at læringsboka kan være et slikt verktøy. Vi synes ikke konsekvensene av innføring av et slikt oppfølgingssystem er godt nok utredet, verken de juridiske, pedagogiske eller praktiske konsekvensene, det er derfor vanskelig å ta et mer konkret standpunkt til bruk av Læringsboka nå.

Hvem eier boka, hvem skal ha innsyn i boka, hva skal den inneholde, hvor lenge skal ulike opplysninger ligge der, skal det være digitalt?

Mange flere uavklarte spørsmål kunne vært stilt.

- Det gjennomføres foreldresamtaler minimum to ganger per år også i barnehagen.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Dokumentasjons- og rapporteringsarbeid i barnehage og skole begrenses til det som tjener barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø. Omfanget av dokumentasjons- og rapporteringssystemer må derfor gjennomgå med sikte på å skape mer sammenheng og frigjøre ressurser til lærings- og utviklingsarbeid.

Kommunen gir støtte til forslaget og en slik gjennomgang både i forhold til det økende omfanget og i forhold til hvilke nivå/hvem som trenger hva.

Det er behov for samordning av ulike kartleggings,- registrerings- og rapporteringstiltak.

Se ellers kommentar til første forslag i kap. 13.

Kap. 14. Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen.

- Retten til spesialundervisning i opplæringsloven §5-1 erstattes av en rett til *ekstra tilrettelegging i opplæringen*. Denne retten utløses når eleven ikke har et tilfredsstillende læringsutbytte. Tilretteleggingen omfatter det mangfold av tiltak som settes i verk i form av personellressurser, materielle ressurser og organisatoriske tiltak

Kommunen gir **ikke** sin tilslutning til forslaget første setning. Vi synes ikke begrepet *ekstra tilrettelegging i opplæringen* erstatter begrepet spesialundervisning. For oss synes *ekstra tilrettelegging i opplæringen* mer å være en mellomting mellom ordinær undervisning og spesialundervisning, sett i lys av begrepet ”tilpassa opplæring”.

Tilpassa opplæring som et overordnet prinsipp:

Tilpassa opplæring		
Ordinær opplæring	Ekstra tilrettelegging i opplæringen	Spesialped. hjelp/opplær

Ordinær undervisning for alle elever – ekstra tilrettelegging for en del elever, slik det allerede foregår – spesialundervisning for elever med sakkyndig vurdering og enkeltvedtak.

Kommunen kan ikke se at utvalgets forslag vil frigjøre ressurser i PPT. Tvert om vil økt deltakelse fra PPT i den ordinære skoledagen sannsynligvis føre til økt press på PPT i forhold til elever som vil ha behov for sakkyndig vurdering.

Vi synes det er viktig å beholde spesialpedagogisk, fordi det forteller noe om kvaliteten på hjelpen. En ”rett til spesialpedagogisk hjelp” slik B. Hagtvedt foreslår i særmerknaden synes å være dekkende for vårt syn.

Dette uttrykket samsvarer med dagens begrepsbruk i forhold til førskolebarn, oppll § 5-7, og gir en mer mangfoldig forståelse av hvilke tiltak som er aktuelle for å bidra til at barn/elever lærer, trives og utvikler seg enn det mer snevre begrepet ”undervisning”.

- Når tiltak som er satt inn for å bedre læringsutbyttet ikke har hatt ønsket effekt, må barnehage/skole og PP-tjeneste samhandle om den videre tilretteleggingen.

Kommunen gir sin tilslutning til dette forslaget.

I dag igangsetter både barnehager og skoler tiltak overfor barn/elever uten at PPT har skrevet sakkyndigvurdering. Det igangsettes på bakgrunn av at barnehage/skole har kompetanse og mulighet til å sette inn hensiktsmessige tiltak, OG PÅ BAKGRUNN AV DRØFTINGER MED PPT UNDERVEIS BL.A. I TPO-TEAM. Gode barnehager og skoler gjør dette i dag! I noen tilfeller bekrefter PPT kun i sin sakkyndige vurdering at tiltak som er igangsatt er ok, og foresatte deltar i prosessen slik loven i dag forutsetter, og som må videreføres. I andre tilfeller må PPT inn i tettere dialog med hjem, barnehage/skole og foreta grundigere kartlegging og vurdering før en finner de gode tiltakene. I det første tilfelle er sakkyndig vurdering overflødig, og prosessen knytta til rettighet kan forenkles slik som foreslått. I det andre tilfelle er PPT sin kompetanse og vurdering av stor betydning. Det kan ivaretas ved at aktuelle utredninger og kartlegginger legges ved en”protokoll med sammendrag/konklusjoner” fra møtet/møtene som har vært mellom barnehage/skole, foresatte og PPT, evt andre eksterne instanser, –

Det er viktig å være raskere med å sette inn nye tiltak når ”gamle” ikke virker.

- Den som har ansvaret for gjennomføringen av ekstra tilrettelegging i opplæringen, må ha relevant kompetanse til å møte de utfordringer som ligger til grunn for tilretteleggingen, eksempelvis spesialpedagogisk kompetanse.

Kommunen støtter dette forslaget, enten begrepet blir ekstra tilrettelegging i opplæringen eller et annet begrep.

Det er viktig å understreke at det alltid må være barnehagens/skolens ledelse som har ansvar for oppfølgingen. Men skolens ledelse har ansvar for at personell med relevant kompetanse følger opp i det daglige arbeidet med barnet/eleven, enten ved veiledning eller direkte arbeid.

- Individuell opplæringsplan slik den beskrives i opplæringsloven §5-5 skal inngå i læringsboka.

Kommunen gir sin tilslutning til et slikt prinsipp, men man ønsker å se dette forslaget i lys av innholdet i en evt. læringsbok.

- Vedtak om ekstra tilrettelegging i opplæringen kan fattes uten sakkyndig vurdering slik det forutsettes i dagens § 5-3 i opplæringsloven, men basert på barnehagens og skolens egen saksforberedelse, gjort i samarbeid med PP-tjenesten.

Kommunen gir sin støtte til dette forslaget, men vi ønsker en presisering der vi sier at foresatte og elev, avhengig av alder, må være deltaker i beslutningsprosessen om hvilken spesialpedagogisk hjelp som skal igangsettes. Setningen forslås slik: ” .., *men basert på barnehagens og skolens egen saksforberedelse, gjort i samarbeid med PPT og deltakelse fra foresatte/elev.*

Vi ønsker å starte punktet med **enkeltvedtak** i stedet for vedtak og endre fra **ekstra tilrettelegging i opplæringen til spesialpedagogisk hjelp**.

Slik forslaget foreligger, kan det ikke forventes at PPT får en mindre omfattende jobb med sakkyndighetsarbeid. For eksempel vil avvik fra læreplanen være en opplagt vurdering i mange situasjoner, bl.a. ved psykisk utviklingshemming, store multifunksjonshemminger og lærevansker. I disse tilfellene kan en forenklet saksbehandling ved at foresatte, barnehage/skole og PPT er enige om tiltak og realistiske opplæringsmål, og at dette dokumenteres, være tilstrekkelig for å sikre barnet hensiktsmessige spesialpedagogisk hjelp. I mange av disse situasjonene har også spesialisthelsetjenesten vært involvert i utredningen av barnet, og kan dokumentere og vise til lærevansker. Kun i de tilfellene der PPT er usikre på om avvik fra læreplanen er en god løsning for barnets utvikling og læring, og der foresatte krever det, vil det være nødvendig med en sakkyndig vurdering.

- Det skal utarbeides sakkyndig vurdering dersom

- Det er sannsynlig at det må gjøres avvik fra læreplanen

Kommunen støtter dette forslaget, men se kommentar på punktet ovenfor.

- Skolen ikke har den nødvendige kompetanse

Kommunen stiller seg tvilende til et slikt forslag med slik begrunnelse:

Til punktet ”skolen ikke har nødvendig kompetanse”, stiller vi spørsmålet om hvem som avgjør i hvilken grad skolen/barnehagen har slik kompetanse. I hvilken grad sakkyndig vurdering kan kompensere for slik kompetanse er ikke godt å forstå. Gjennom drøftinger med skole, PPT og foresatte kan en komme fram til tilretteleggingsbehov, og behov for kunnskap og kompetanse på aktuelt område. Slik drøfting kan framkomme i protokoll fra møter. I denne sammenheng kan PPT vurdere at det er behov for at skolen mottar veiledning fra PPT eller andre, går på kurs eller tilegner seg kompetanse på andre måter, og tilråde dette i møter. Dersom det er uenighet mellom skole, foresatte og PPT, må PPT ha myndighet til å utarbeide en sakkyndig vurdering som tilråd en hjelp som skolen må arbeide utifra. På denne

måten vil PPT få en sterkere myndighet til å være en sakkyndig instans i forhold til kompetanse- og organisasjonsutviklingen i barnehage skole. (Jfr.§5-6 i oppll).

- Foresatte og barnehagen/skolen krever det

Kommunen gir sin tilslutning til forslaget, men mener at teksten må være:
”dersom foresatte krever det eller barnehagen/skolen i samarbeid med foresatte krever det”.

- Tilretteleggingen vil kunne forutsette større organisatoriske endringer

Kommunen gir sin tilslutning til dette forslaget.

- Rett til ekstra tilrettelegging før opplæringspliktig alder hjemles i barnehageloven.

Kommunen er skeptisk til dette forslaget. Det må presiseres at barnehageloven da må bli en rettighetslov, noe den ikke er i dag. Videre må det være forutsatt at rettigheten omfatter barn både i barnehage og barn som ikke er i barnehage.

Rettighetene ifht. rett til ”ekstra tilrettelegging”(vårt forslag spesialpedagogisk hjelp) i opplæringen, er foreslått inn i barnehageloven. Dette betyr at spesialpedagoger ikke lenger tilsettes på ”skolevilkår” og vil få dårligere betingelser enn de har i dag, særlig gjelder dette lønn. Dette vil gjøre noe med rekrutteringen av spesialpedagoger til barnehagene. Den spesialpedagogiske kompetansen må opprettholdes og økes i barnehagene. Vi kan fort oppleve forskjeller mellom private og kommunale barnehager ved at private barnehager tilbyr høyere lønn også til spesialpedagoger, noe vi allerede har erfart i vår kommune.

- En rett til ekstra tilrettelegging på grunnskolens område for voksne. Behovet for en lovfestet rett til ekstra tilrettelegging i videregående skole som er organisert særskilt for voksne utredes.

Kommunen støtter dette forslaget.

Kap. 15. Tilpassede og fleksible opplæringsløp.

- Læreplanverket for Kunnskapsløftet gjennomgås med sikte på å gi fagplanene tydelige innholdsmomenter og sørge for at det blir et helhetlig og konsistent styringsdokument og arbeidsgrunnlag for opplæringen.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Det utvikles differensierte læreplaner i fellesfagene for studieforbereidende og yrkesforberedende utdanningsprogrammer som kan imøtekomme elever på de yrkesfaglige utdanningsprogrammer bedre enn i dag.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Barnehage- og skoleeiere forsterker rutinene for overganger og samarbeid mellom barnehage, skoler og lærebedrifter.

Kommunen støtter dette forslaget, og mener at dette bør forankres i forskriftene. Spesielt viktig blir det å utarbeide klare rutiner i forbindelse med overgang mellom grunnskole og videregående opplæring.

- Fylkeskommunen videreutvikler og gjør opplæringstilbud med avvik fra læreplanen tilgjengelig for elever som ved overgang fra grunnskole til videregående opplæring ikke har forutsetninger for studie- eller yrkeskompetanse.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Fylkeskommunen oppfordres til å bruke insentivordninger for å tilrettelegge for at lærebedrifter kan ta imot lærlinger med behov for særskilt oppfølging.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Alle elever i yrkesfaglige utdanningsprogrammer får tilbud om et 2 + 2 løp uavhengig av om de får læreplass eller ikke. Dersom eleven ikke får plass i lærebedrift, skal fylkeskommunen utvikle et tilbud med to års varighet på linje med opplæring i bedrift, eksempelvis gjennom en elevbedrift.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Partene i arbeidslivet vurderer gjeldende regulering av funksjonstilleggene mellom yrkes- og utdanningsrådgivere og sosialpedagogiske rådgivere.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Rådgivingstjenestens sosialpedagogiske funksjon evalueres, og oppgavene vurderes i sammenheng med PP-tjenestens og oppfølgingstjenestens oppgaver.

Kommunen støtter dette forslaget.

Kap. 16. PP-tjenesten og Statped tettere på.

- **PP-tjenesten skal være tettere på barnehager og skoler, og videreutvikle kompetanse på læringsmiljø, problematferd og sammensatte vansker.**

Kommunen støtter dette forslaget med en presisering av at PP-tjenesten videreutvikler sin kompetanse på områdene.

- **Det tas inn en bestemmelse om PP-tjenesten i barnehageloven.**

Kommunen støtter dette forslaget. Innholdet i bestemmelsen må selvsagt presiseres nærmere.

- **Det etableres et nasjonalt utviklingssenter for PP-tjenesten, underlagt Utdanningsdirektoratet, med faglig tilknytning til et universitet eller en høyskole. Senteret gis en økonomisk ramme på ca. seks fagårsverk – 8 mill. kroner.**

Kommunen støtter et nasjonalt utviklingssenter for PPT. Dette kan erstatte det som tidligere ble kalt Faglig enhet for PPT, som ble nedlagt, og som kan være en viktig kontakt inn i Utdanningsdirektoratet og gjerne med faglig tilknytning til universitet eller høyskole. Kanskje PPT's relevante erfaring, dokumentasjon med mer kan komme forskningen til gode, og barn/unge til gode.

- Dette punktet må sees i sammenheng med kompetanseutvikling og kompetansen hos personellet i PPT, jfr. Kap 16.2.2 og kap 8.1.6 som beskriver fagsammensetningen i PPT. I den framgår at antall psykologer har sunket betraktelig, det samme med sosialfaglig utdanning.

I årets budsjettproposisjon for Helse- og sosialdepartementet omtales rekruttering til psykologer i kommunen, psykologforeningen ønsker også å rekruttere til kommunen, og temaet er behandlet i rapport IS- 1565, Psykologer i kommunen. Det er trist at ikke Midtlyngutvalget har tatt tak i tilsvarende utfordring, grepet sjansen og samarbeidet med Helsedirektoratet for å få til en slik rekruttering også til styrking av PPT. Det finnes i dag flere ledige stillinger for psykologer i PPT, men dessverre svært få søkere. Vi har merket en stor nedgang av søkere etter at Psykologforeningen endret reglene for spesialistutdanning, og tok bort obligatorisk praksis i

1.linjetjenesten/kommunen, som i hovedsak var i PPT. Betyr dette at psykologforeningen ikke er interessert i å bruke sin kompetanse i PPT? Betyr det at de kun vil ha sin identitet knytta opp mot helse og behandling? PPT har sitt oppdrag knytta opp mot sentrale områder som psykologer skulle ha kompetanse på, og det er derfor merkelig at verken Psykologforeningen, Midtlyngutvalget eller utdanningsinstitusjonene for psykologer i større grad vektlegger kommunens viktige arbeid både for forebygging, organisasjonsutvikling og helhetlige syn i barn/unges oppvekst med utgangspunkt i PPT sitt oppdrag! Vi erfarer at nyutdanna psykologer synes det er tryggere og mer kjent for dem å starte i BUP og psykiatrien,- som jo skulle være en mer spesialisert tjeneste enn den som kommunen gir. Er det for tøft å arbeide i kommunen,- nær brukerne og nær hverdagen for barn og unge?

- **Det etableres et femårig kompetanseutviklingsprogram for PP-tjenesten og tjenestens samarbeidspartnere med en økonomisk ramme på ca. 50 mill. kroner per år.**

Kommunen støtter seg til uttalelse fra Skien PPT om ikke å etablere et slikt kompetanseutviklingsprogram, men heller overføre midlene til PP-tjenesten, ved f.eks å overføre midler et utviklingssenter for PP-tjenesten og direkte til PPT i kommunene for egen kompetanseutvikling.

- Statped organiseres i fire samorganiserte og samlokaliserte spesialpedagogiske regionsentre (Sørøst, Vest, Midt og Nord), sammenfallende med helseforetakenes regionsstruktur. Regionsentrene lovfestes.

Kommunen støtter dette forslaget og er enig i prinsippet om samorganisering, men det må på en eller annen måte sikres at kompetansen for lavfrekvente grupper ikke ”drukner” i de store områdene. Det bør vurderes å opprettholde kompetansesentrene for noen grupper, selv om de organisatorisk hører til et regionsenter, f.eks Øverby kompetansesenter.

- De midler som frigjøres i form av reduserte fellesutgifter og redusert husleie ved samorganisering og samlokalisering av sentrene, avsettes midlertidig som omstillingsmidler slik at de nye regionsentrene kan utvikle sin nye rolle.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Regionsentrenes oppgaveportefølje skal innbefatte spisskompetanse på fagområdene syn, hørsel, språk/tale/kommunikasjon, ervervet hjerneskade og omfattende og sammensatte lærevansker.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Sentrene/avdelingene for sammensatte lærevansker avvikles i sin nåværende form. 30 av 145 årsverk overføres til de regionale spesialpedagogiske sentrene for å ivareta behovet for kompetanse innenfor områder med lav forekomst knyttet til omfattende og sammensatte lærevansker.

Kommunen støtter dette forslaget og foreslår at de resterende ressurser overføres til PP-tjenesten.

- Med bakgrunn i reduserte behov avvikles etter hvert de statlige hørselsskolene på grunnskolens nivå.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Skoledriften ved Briskeby skole og kompetansesenter og Andebu kompetanse- og skolesenter søkes godkjent i privatskoleloven da behovet synes å være stabilt.

Kommunen støtter dette forslaget.

- SEAD med nåværende ressursramme tas ut av Statpeds portefølje og legges under Utdanningsdirektoratet som et nasjonalt senter for samisk spesialpedagogisk støtte. Senteret knyttes faglig til Samisk høyskole. Ressursrammen økes ut over dagens nivå med ca. fire fagårsverk – 3 mill. kroner.

Kommunen støtter dette forslaget

- Lillegården kompetansesenter med nåværende økonomiske ressursramme tas ut av Statpeds portefølje og legges under Utdanningsdirektoratet som et nasjonalt senter for læringsmiljø og problematferd. Senteret knyttes faglig til et universitet eller en høyskole.

Kommunen støtter seg til uttalelse fra Skien PPT om ikke å etablere Lillegården kompetansesenter som et senter for læringsmiljø og problematferd. Dette bør inngå i forskningsinstitusjonenes naturlige virksomhet. Midler bør heller overføres til PP-tjenesten.

- Etter at de foreslåtte tidsbegrensede tiltakene er avsluttet, brukes de frigjorte midlene til å styrke PP-tjenesten i kommuner og fylkeskommuner. KS og Kunnskapsdepartementet avtaler nærmere hvordan dette skal skje.
Kommunen støtter dette forslaget.

Kap. 17. Helhet krever tverrfaglig og tverretatlig samarbeid.

- Bestemmelser om individuell plan hjemles i barnehageloven og opplæringsloven.

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Bestemmelsene i dagens særlover om individuell plan harmoniseres i de aktuelle lovverkene.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Opplæringsområdet i individuell plan for voksne presiseres.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Det oppfordres til mer aktiv bruk av informert samtykke.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Det innføres rett til en tjenestekoordinator (personlig) ved behov for langvarig og koordinerte tjenester.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Det foretas en tydelig grenseoppgang av ansvar mellom spesialisthelsetjenesten innenfor opplæringssektoren (spesialpedagogiske regionssentre) og spesialisthelsetjenestene (barne- og ungdomsklinikkene) og deres oppgaver overfor kommunene.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Spesialisttjenesten innenfor opplæringssektoren (spesialpedagogiske regionssentre) og spesialisthelsetjenestene (barne- og ungdomsklinikkene) inngår samarbeidsavtaler.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **PP-tjenesten får selvstendig henvisningsrett til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og barnehabiliteringstjenesten (HABU).**

Kommunen anbefaler sterkt at PPT får en slik henvisningsrett.

- **Det legges til rette for økt samarbeid mellom PP-tjenesten og oppfølgingstjenesten.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Kommunene, fylkeskommunene og NAV inngår forpliktende samarbeidsavtaler for å sikre at ungdom er i arbeid eller utdanning.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Det iverksettes tiltak for at barn under barnevernets omsorg/i barnevernets tiltak får oppfylt sine rettigheter etter barnehageloven og opplæringsloven.**

Kommunen støtter dette forslaget.

- **Det må klargjøres hvem som har ansvar for tilbud etter skoletid for de som har det etter 7. trinn.**

Kommunen støtter dette forslaget.

Kap. 18. Kompetanse på alle nivåer.

- Den allmenne kvalifiseringen i relevante grunnutdanninger følges nært opp og styrkes ut fra behovet for kompetanse knyttet til ekstra tilrettelegging i opplæringen, herunder spesialpedagogiske emner.

Kommunen hilser et slikt forslag varmt velkommen.

Vi ser også et stort behov for å styrke grunnutdanningen i forhold til flerspråklig utvikling og gode metoder og tilrettelagt undervisning i forhold til denne gruppen.

- Ordningene for etter- og videreutdanningstilbud blir styrket, både når det gjelder allmenn kvalifisering og kvalifisering med hensyn til barn og elever med behov for ekstra tilrettelegging.

Kommunen støtter dette forslaget. Man ønsker samtidig å presisere at midler som tidligere var øremerket kompetanseutvikling i kommunene og som i stor grad er overført til universitets- og høyskolesektoren, bør tilbakeføres til kommunene. Vår kommune får færre lærere i videreutdanningsløp med nåværende ordning.

- Grunn- etter- og videreutdanning for lærere samordnes innenfor rammene av GNIST.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Barne- og ungdomsarbeidere får hevet sin kompetanse på læringsmiljø og vanlige læringsutfordringer hos barn, slik at de kan bidra til en inkluderende barnehage og skole.

Kommunen gir sin tilslutning til slik kompetanseheving for barne- og ungdomsarbeidere.

- Samspillet mellom kartlegging, evaluering og tiltak styrkes som kompetansefelt i lærerutdanningene.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Profesjonsorienteringen i de disiplinorienterte masterutdanningene blir styrket når det gjelder praktisk-pedagogisk orientering, krav til praksis i studiene og rådgivning ved starten av yrkeskarrieren.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Dagens utdanningstilbud til rådgivere i grunnopplæringen gjennomgås og vurderes med utgangspunkt i kompetansebehovene i rådgivningstjenesten.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Det etableres et etter- og videreutdanningstilbud for sosialpedagogiske rådgivere.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Det etableres et femårig kompetanseutviklingsprogram for barnehager og skoler som skal bidra til utviklingsarbeid, veiledning og kompetanseheving knyttet til vanlige lærevansker hos barn og unge. Programmet gis en økonomisk ramme på ca. 19 mill. kroner per år.

Kommunen støtter dette forslaget.

Rammen må økes betraktelig hvis vi ønsker noen effekt.

Vi gir sterk støtte til utvalgets innstilling når det gjelder argumentasjon i forhold til behovet for økt pedagogtetthet i barnehagen og i forhold til behovet for kompetanseheving for alle personalgrupper.

- Det inngås forpliktende samarbeidsavtaler mellom de spesialpedagogiske sentrene og universitets- og høyskolesektoren.

Kommunen støtter dette forslaget.

- De nasjonale sentrene under Utdanningsdirektoratet gis et tydelig ansvar for å bidra til utvikling innenfor ekstra tilrettelegging på sine områder.

Kommunen støtter dette forslaget. Må bare være slik, en selvfølge.

- Forskningen knyttet til barn, unge og voksne med behov for ekstra tilrettelegging i opplæringen styrkes. Det er behov for å heve kvaliteten på denne forskningen, slik at kunnskapsgrunnlaget for politikktutforming og praksis styrkes. Dette bør skje innenfor Utdanning 2020.

Kommunen støtter dette forslaget.

- Samarbeids- og koordineringskompetanse og kunnskap om andre yrkesgrupper det er aktuelt å samarbeide med, sikres bedre i pedagogiske og helse- og sosialfaglige yrkesutdanninger.

Kommunen støtter dette forslaget.

Generelt

Midlyngutvalgets rapport har mange gode intensjoner og forslag, men vi tror det kan bli et stort sprik mellom sentrale føringer og kommunenes prioriteringer og økonomi. Vi ser det som helt nødvendig å styrke grunnbemanningen i barnehagene og også øke pedagogtettheten i barnehage og skole.

Kap 7. Uttalelse fra Voksenopplæring.

- Det bør en nærmere presisering av spesialundervisningsbegrepet.
Som for barn og unge virker det som om man i all hovedsak fokuserer på de grunnleggende lese-skrive- og matematikkferdigheter.
Hvilken opplæring skal de svakeste ha?
Hvor lenge har man rett på opplæring?
- Utvalget har ikke sagt noe om minoritetsspråkliges rett til spesialundervisning fordi det er nedsatt et eget utvalg, Østbergutvalget. Dette utvalget skal gjennomgå bl.a. innholdet i det særskilte opplæringstilbud for minoritetsspråklige som f.eks norskopplæring og annen særskilt språkopplæring.
Vi mener at denne gruppen burde vært tatt inn i denne utredningen, slik at retten til spesialundervisning klart skal gjelde også for minoritetsspråklige. Ved egen lov vil det lett bli hovedfokus på ordinær språkopplæring, (jfr. Introduksjonsloven), og det vil være lett å glemme at heller ikke blant denne gruppen vil alle klare seg med bare ekstra tilrettelegging, men ha behov for spesialundervisning.
- Lovfestet rett til ekstra tilrettelegging i vg. opplæring, der denne er organisert for voksne.

Bra at utvalget foreslår at dette bør utredes nærmere, men etter vårt syn burde det vært tatt med i denne utredningen.

- Når en person har behov for fornyet opplæring etter sykdom/ skade.
Utvalget peker på mangel på kunnskaper om samhandling og organisering av oppgaver mellom de ulike etater.
Det er etter vår oppfatning ikke nok å peke på at det er slik, det må komme klare retningslinjer/ regler for hva som skal gjøres. Hvilken plikt har den enkelte instans i en behandlings- / rehabiliteringskjede?
- Det må være klare regler for ”meldeplikt” mellom de ulike etater, f.eks mellom helse- / rehabiliteringstjenesten og opplæringsetat, eller mellom NAV og opplæringsetat.
Med uklare og / eller manglende retningslinjer vil det være alt for tilfeldig hvilken opplæring en person får, alt etter hvor man bor.
Det må lovfestes en informasjons – og oppfølgingsplikt i alle ledd.